

Το ζήτημα της θηριομαχίας του Αποστόλου Παύλου στην Έφεσο (Μόσχος Γκουτζιούδης, Επίκ. Καθηγητής Καινής Διαθήκης ΑΠΘ)

/ [Πεμπτούσια](#)

Η “θηριομαχία ἐν Ἐφέσῳ” τοῦ ἀποστόλου Παύλου

Η εισήγηση του επίκουρου καθηγητή του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ στο Β Αγιολογικό Συνέδριο της Σμύρνης με θέμα: Οι απαρχές του Χριστιανισμού στην Ιωνία και οι βιβλικοί άγιοι (7-9/02/2016)

[Σμύρνη_306](#)

Το Α΄ Κορ. 15:32 αποτελεί τη μοναδική αναφορά σε κάποια πάλη του Παύλου με θηρία. Πουθενά αλλού στις αδιαμφισβήτητες ή στις δευτεροπαύλειες επιστολές ή ακόμη στις Πράξεις δεν αναφέρεται κάποιο σχετικό περιστατικό. Η φράση του Παύλου «εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ» εξακολουθεί μέχρι σήμερα να προκαλεί τους ερευνητές να διαπιστώσουν αν αυτή χρησιμοποιείται με μεταφορική ή κυριολεκτική σημασία.

Οι ερευνητές συνηθίζουν να σημειώνουν ότι η αναφορά του αποστόλου Παύλου σε κάποια θηριομαχία στην Έφεσο θα πρέπει να ληφθεί με μεταφορική σημασία σε σύνδεση με τους κινδύνους και τις δυσκολίες που αντιμετώπισε εκεί, αφού στη λίστα με τα παθήματα του αποστόλου, τα οποία αναφέρονται στο Β΄ Κορ. 11:23-29 δεν γίνεται καμία μνεία πάλης με θηρία. Στο Β΄ Κορ. 1:8 υπάρχει μία νύξη σε κάποιο μεγάλο κίνδυνο, μοναδικό στο είδος του που φαίνεται ότι ο Παύλος αντιμετώπισε στην Έφεσο. Ίσως ακόμη και όσα λέγονται στο Β΄ Κορ. 6:9 να αποτελούν κάποια σχετική ένδειξη. Ασφαλώς όμως, τίποτα δεν μπορεί να υποστηριχθεί με βεβαιότητα.

Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι το ρήμα «θηριομαχέω» δηλώνει πάλη με άγρια ζώα. Τις περισσότερες φορές η θηριομαχία αυτή κατανοείται ως η πάλη ενός ανθρώπου με κάποιο άγριο θηλαστικό σε δημόσιο θέαμα στην αρένα. Ως θηριομαχία όμως, κατανοείται επίσης και η ποικιλότροπη αντιμετώπιση των μεγάλων αρπακτικών θηλαστικών από τους κτηνοτρόφους προκειμένου να διασώσουν τα κοπάδια των ζώων τους. Το «θηριομάχης» ή «θηριομάχος» είναι το αντίστοιχο του λατινικού «*bestiarius*» και αφορά πάντα αυτόν που μάχεται με τα θηρία στην αρένα ενός σταδίου. Στην Κ.Δ. το ρήμα χρησιμοποιείται μόνο εδώ, αλλά αργότερα απαντά στις επιστολές του Ιγνατίου Αντιοχείας και στο *Μαρτύριο Πολυκάρπου*. Ο τύπος «έθηριομάχησα» απαντάται μόνο σε μεταγενέστερα χριστιανικά κείμενα εκκλησιαστικών συγγραφέων, τα οποία όλα παραθέτουν τη φράση του Παύλου. Ο τεχνικός αυτός όρος αποδίδεται και στην Θέκλα τρεις φορές στο απόκρυφο κείμενο *Πράξεις Παύλου και Θέκλας* και αποτελεί έτσι τη μοναδική περίπτωση που το συγκεκριμένο ρήμα συνδέεται με γυναικείο πρόσωπο.

[Σμύρνη_109](#)

Image not found or type unknown

Η φράση «κατὰ ἄνθρωπον» που προηγείται, δυσκολεύει ακόμη περισσότερο την ερμηνεία του Α΄ Κορ. 15:32 αλλά και τη μετάφραση. Η έκδοση της ΕΒΕ έχει

αποδώσει το πρώτο μισό του στίχου ως «αν ήταν ανθρώπινα τα κίνητρα της πάλης μου με τα θηρία στην Έφεσο, ποιο ήταν το κέρδος μου;». Εδώ θα πρέπει να σημειώσουμε ότι οι ερμηνευτές πατέρες βρήκαν πιο ενδιαφέρουσα τη φράση του «*φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὐριον γὰρ ἀποθνήσκομεν*», η οποία παραπέμπεται πιθανότατα από το Ησ. 22:13 στο Α΄ Κορ. 15:32β από το «*εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ*» και έτσι οι περισσότεροι δεν σχολιάζουν την περίπτωση της θηριομαχίας του Παύλου. Από την άλλη, έχει υποστηριχθεί ότι για τη δυσκολία στην απόδοση και ερμηνεία των στίχων 15:31-32 ευθύνεται η φράση «*ἦν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν*» στο 15:31γ, την οποία συχνά αρκετοί ερευνητές θεωρούν παρεμβολή. Η παρεμβολή αυτή συνήθως δικαιολογείται ως προσπάθεια εναρμόνισης της πληροφορίας του στίχου 32α με το Β΄ Τιμ. 4:17. Χωρίς το 15:31γ δίνεται η εντύπωση ότι οι Κορίνθιοι είναι εκείνοι που ισχυρίζονται ότι ο απόστολος θηριομάχησε στην Έφεσο.

Αν ο Παύλος είχε κυριολεκτικά παλέψει με θηρία ως θύμα που ρίχτηκε σε αυτά, θα υπήρχε περίπτωση να γλυτώσει και να βγει από την αρένα ζωντανός; Ο Ιγνάτιος Αντιοχείας φαίνεται πως γνωρίζει περιπτώσεις, στις οποίες τα θηρία αρνούσαν για διάφορους λόγους να επιτεθούν στα θύματα, αν και μπορεί να αναφέρεται στην περίπτωση του Δανιήλ ή του Διονύσου. Πιθανότερο όμως είναι να πρόκειται για προφορική διάδοση σχετικών περιστατικών της εποχής του, στα οποία τα θύματα ήταν και χριστιανοί. Αργότερα στις *Πράξεις Παύλου και Θέκλας* έχουμε παρόμοια περίπτωση. Η Θέκλα ρίχεται στα θηρία και μάλιστα σε πολλά και διαφόρων ειδών, αφού δεν κατασπαράζεται από αυτά.

Το Α΄ Κορ. 15:32 θα πρέπει να κατανοηθεί ως υποθετική διατύπωση χωρίς να αποκοπεί από τη συνάφειά του. Στόχος του Παύλου εδώ είναι να αποδείξει την ύπαρξη της αληθινής ζωής και όχι της πρόσκαιρης, καθώς το θέμα της ενότητας είναι η ανάσταση. Ο Παύλος δεν υπήρξε θηριομάχος στην κυριολεξία. Το Α΄ Κορ. 15:32 όμως εξακολουθεί να ταλανίζει τους ερμηνευτές της επιστολής. Και ενώ η μεταφορική του κατανόηση προτιμάται από τους περισσότερους ερμηνευτές σε σύνδεση με το περιστατικό του αργυροχόου Δημητρίου στο Πραξ. 19:24-41, δεν λείπουν και εκείνοι που προτιμούν μία κυριολεκτική ερμηνεία, συνδέοντας μάλιστα συχνά το Α΄ Κορ. 15:32 με την πληροφορία του Β΄ Τιμ. 4:17 «*καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος*».

[Συνεχίζεται]